

Innledning

Denne publikasjonen er utarbeidet i forskningsprosjektet TRUCOM, som har som hovedmål å se på hvordan den norske Sannhets- og forsoningskommisjonen legger grunnlaget for sannhet og forsoning mellom samene, kvenene/norsk-finnene på den ene siden, og majoritetsbefolkningen på den andre siden.¹ TRUCOM ser på 1) prosessen som ledet fram til opprettelsen av kommisjonen, 2) hvordan kommisjonen løser sitt mandat, blant annet gjennom å studere kommisjonens samspill med ulike aktører i det offentlige rom, og 3) kommisjonens sluttrapport som legges fram 1. juni 2023. TRUCOMs forskning handler altså ikke om fornorskningspolitikken og konsekvensene av denne, men hvordan kommisjonen forstår sitt oppdrag og utfører sitt arbeid. Prosjektet er en respons på kommisjonens mandat hvor Stortinget uttrykker et ønske om at det gjøres følgeforskning og hvor kommisjonen oppfordres til å bidra til at slik forskning kan utføres underveis.

Prosjektet har et omfattende datamateriale som danner grunnlaget for våre analyser, konklusjoner og publikasjoner. Dette omfatter blant annet dokumenter/skriftlig materiale, intervjudata, spørreundersøkelser, medieklipp og kommisjonens åpne møter. Datainnsamlingen pågår fortsatt og analysene av innsamlet materiale er ikke ferdigstilte, slik at det du vil lese her er foreløpige funn som både vil utvikles, nyanseres og kanskje også endres i det videre arbeidet. Prosjektgruppa ønsker allikevel å bidra til å øke kunnskapen om hvordan kommisjonen arbeider i det offentlige rom. Dette vil vi gjøre i form av fem korte artikler.

I den første artikkelen settes den norske Sannhets- og forsoningskommisjon inn i en internasjonal og nasjonal sammenheng, herunder prosessen i Stortinget i forkant av oppnevningen i 2018. I den andre artikkelen presenteres data fra spørreundersøkelser. TRUCOM gjennomfører i perioden 2021-2023 i samarbeid med Digsscore (UiB) til sammen fem spørreundersøkelser om folks kunnskap, kjennskap og oppfatning om kommisjonen. Her presenteres data fra de to første undersøkelsene. Deretter tematiseres konseptet 'fortellinger.' I henhold til kommisjonens mandat skal enkeltpersoner få mulighet til å dele sine fornorskningserfaringer med kommisjonen. Artikkel tre tar for seg kommisjonens arenaer for folks fortellinger og problematiserer betydningen av åpne og lukkede kontekster. Den fjerde artikkelen ser på medias dekning av kommisjonens arbeid, og hva som er medias formidlerrolle. Den siste artikkelen presenterer noen hovedtrekk når det gjelder forholdet mellom kommisjonen og dets institusjonelle omland basert på intervjudata.

Forskningsgruppa TRUCOM ledes av prosjektleder Eva Josefsen, professor, UiT Norges arktiske universitet, Campus Alta. Ellers består prosjektgruppa av:

Else Grete Broderstad, professor, UiT Norges arktiske universitet, campus Tromsø.

Hans-Kristian Hernes, professor, UiT Norges arktiske universitet, campus Tromsø.

Stein Roar Mathisen, professor emeritus, UiT Norges arktiske universitet, campus Alta.

Kjell Olsen, professor UiT Norges arktiske universitet, campus Alta

Elin Skaar, seniorforsker, Chr. Michelsens Institutt, Bergen.

Prosjektet har i tillegg en referansegruppe med medlemmer fra Norge, Sverige, Finland og Canada.

Prosjektet er finansiert av Norges forskningsråd (2020-2024).

På vår nettside finner du mer informasjon om prosjektet: https://uit.no/project/trucom_no

¹ Vår søknad ble utarbeidet før Sannhets- og forsoningskommisjonen i mai 2019 bestemte å innlemme skogfinnene i sitt mandat.